

Onderwerp Jaarverslag Leerplicht en
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)
2019-2020

Steller S.A.W. Visser

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 54 66 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk

Datum 03-02-2021 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij presenteren wij u het jaarverslag Leerplicht en Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) van de gemeente Groningen over het schooljaar 2019-2020. Op basis van ex. artikel 25 van de Leerplichtwet zijn wij verplicht u te informeren over de resultaten van de leerplicht in de gemeente. Met dit jaarverslag voldoen we aan deze verplichting. Naast de resultaten van leerplicht, presenteren we ook de activiteiten van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC).

De gemeentelijke taken met betrekking tot leerplicht en RMC worden uitgevoerd door de medewerkers van de afdeling DMO Leerlingzaken. De afdeling Leerlingzaken levert een bijdrage aan de uitvoering van het programma onderwijs. Zonder diploma's is het lastig om je talenten in het leven te kunnen inzetten en om werk te vinden en te behouden. Daarom willen we dat kinderen en jongeren hun school afmaken. Leerplicht en RMC waarborgen het recht op onderwijs van de 5 tot 23 jarigen in onze gemeente en de RMC regio.

Het RMC heeft voor de doelgroep van 18 tot 23 jaar ook de opdracht om schooluitval te voorkomen, hierbij is echter geen sprake van handhaving omdat de jongere vanaf 18 jaar niet meer verplicht is om onderwijs te volgen. Daarnaast heeft het RMC de opdracht een sluitend regionaal vangnet te creëren van partijen uit onderwijs, gemeenten, zorg en arbeid voor alle kwetsbare jongeren tot 23 jaar.

Leerplicht

De leerplichtambtenaren houden toezicht op de naleving van de Leerplichtwet. De RMC medewerkers doen dit voor de 16 en 17 jarige jongeren op het MBO die kwalificatieplichtig zijn. Ze zijn hiervoor beëdigd door de burgemeester. Soms is handhaving van de wet nodig en daarom zijn ze ook aangesteld als buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA).

Het schooljaar 2019/2020 was een bijzonder jaar. Vanaf november nam het aantal verzuimmeldingen toe en was er veel werkdruk bij de leerplichtambtenaren. In maart gingen de scholen dicht en lag opeens alles stil als gevolg van de coronacrisis. Het gewone werk was er niet meer, maar er waren veel zorgen omdat alle kinderen en jongeren aangewezen waren op thuisonderwijs en onderwijs op afstand. Minister Slob meldde dat alle leerplichtambtenaren deurbelbezoeken moesten afleggen om in contact te blijven met gezinnen en jongeren. Om hier uitvoering aan te kunnen geven maakten we gebruik van de contacten en structuren die we in voorgaande jaren hebben ontwikkeld met de partners van onderwijs, WIJ en GGD. Met elkaar hebben we er op alle mogelijke manieren voor gezorgd dat kinderen en jongeren in beeld bleven. Ook de jongeren die buiten de gemeente Groningen naar school gaan hebben we hierin meegenomen. De rol van de leerplichtambtenaar was in deze periode anders, er werd niet gehandhaafd, maar alles werd op alles gezet om het leerrecht van kinderen, ook tijdens de lockdown, zo goed mogelijk te beschermen.

Absoluut verzuim (wel leerplichtig, geen schoolinschrijving)

De leerplichtambtenaren zijn bij 165 meldingen van absoluut verzuim in actie gekomen (het jaar ervoor 223).

Voor 35 kinderen was er op peildatum 1-8-2020 nog geen oplossing. Dit betrof vooral leerlingen die al wel een school hadden gevonden maar nog niet waren ingeschreven. Concreet waren we aan het begin van het schooljaar 2020-2021 nog met 9 jongeren en hun ouders in gesprek over een passend vervolg.

Relatief verzuim (ongeoorloofd verzuim van een leerplichtige- of kwalificatieplichtige jongere; wel ingeschreven op een school)

In schooljaar 2019-2020 heeft de afdeling Leerlingzaken 863 meldingen ontvangen van ongeoorloofd verzuim. Dit betreft meldingen van jongeren die zonder geldige reden afwezig zijn geweest of vaak te laat komen. In 2018-2019 waren dit 1070. Tot maart 2020 was het aantal meldingen hoger dan het vorig schooljaar. Vanaf maart was er door het sluiten van de scholen geen sprake van wettelijk verzuim. De meldingen die wel werden gedaan tijdens de coronacrisis hadden vooral te maken met zorgen van de school over een leerling in relatie tot de thuissituatie of het onderwijs op afstand.

Leerplichtambtenaren gingen in gesprek met ouders en kinderen om deze zorgen in beeld te krijgen en de juiste ondersteuning in gang te zetten. Hierbij

werd veelvuldig samengewerkt met de partners. Er werd vanaf maart in navolging van het landelijk beleid niet gehandhaafd.

Luxe verzuim (wanneer ouders, zonder toestemming van de schoolleiding, hun kinderen buiten de schoolvakanties van school houden om hen bijvoorbeeld mee te nemen op vakantie)

Het zogenaamde luxe verzuim is gedaald van 66 naar 47 meldingen. Dit komt vooral voor op de basisscholen (33 meldingen).

Vrijstellingen

In de Leerplichtwet is nauw omschreven op basis waarvan een vrijstelling kan worden gegeven. In schooljaar 2019-2020 zijn er 173 vrijstellingen verleend. Het schooljaar daarvoor waren er 139 kinderen vrijgesteld van onderwijs. De stijging van 34 is verdeeld over de verschillende soorten vrijstellingen, waarbij de toename bij vrijstelling 5 onder a op basis van psychische en/of fysieke gronden (+17) en 5 onder c op basis van onderwijs in het buitenland (+8) het meest opvalt.

Op het aantal vrijstellingen 5 onder c (38) hebben we geen invloed. Deze kinderen volgen onderwijs in het buitenland en hoeven zich daarom niet in te schrijven bij een school in Nederland.

Ook de vrijstellingen 5 onder a (96) worden van rechtswege toegekend en kunnen niet worden afgewezen als de aanvraag aan alle criteria voldoet. Om het aantal vrijstellingen 5 onder a te laten dalen moeten we voorkomen dat ouders hier een beroep op willen doen. Een groot deel van deze kinderen heeft nog nooit een school bezocht, het afgelopen jaar 53 van de 96. De andere 43 kinderen hebben wel onderwijs gevolgd, maar zijn vastgelopen op school en uitgevallen. Dit gebeurt het vaakst op het speciaal onderwijs.

Het thuiszitterspact heeft vorig jaar een verdiepend onderzoek gedaan naar de kinderen waarvoor in schooljaar 2018/2019 een dergelijke vrijstelling is afgegeven. Dat gaan we ook doen voor 19/20. De verbeterpunten van het verdiepend onderzoek zijn vertaald in acties, waarmee geborgd wordt dat alle betrokken partners in de toekomst gezamenlijk kijken naar onderwijsmogelijkheden voor het kind voorafgaand aan de afgifte van een vrijstelling.

Thuiszitters

Het begrip thuiszitters wordt wisselend gedefinieerd. Het ministerie hanteert op dit moment de volgende landelijke definitie: thuiszitters zijn alle kwalificatie- of leerplichtige jongeren die meer dan drie maanden absoluut of langdurig relatief verzuimen.

Uitgaande van deze definitie telde de gemeente Groningen in schooljaar 2019/2020 99 thuiszitters (67 AV en 32 LRV). Vorig schooljaar 83 (40 AV en 43 LRV). De toename van absoluut verzuim langer dan 3 maanden is grotendeels veroorzaakt doordat vrijstellingsprocedures te laat zijn gestart of te lang hebben geduurd. Het langdurig relatief verzuim is gedaald en dat is een positieve ontwikkeling.

Het thuiszitterspact liep tot augustus 2020. We hebben veel bereikt, maar er is ook nog veel te doen. De problematiek is complex en daarnaast heeft de coronacrisis tegengewerkt. De opdracht van het thuiszitterspact is door de bestuurders verlengd tot 2024, waarbij tevens de aansluiting onderwijs - jeugdhulp is opgenomen. Op dit moment wordt het actieplan thuiszitterspact 2.0 uitgewerkt. In april wordt het nieuwe thuiszitterspact en het uitvoeringsplan ter informatie aan uw raad gestuurd.

RMC

De minister heeft de ambitie uitgesproken om in 2024 landelijk maximaal 20.000 voortijdig schoolverlaters te hebben. Een prachtige maar tegelijkertijd erg moeilijke opdracht. De trend is namelijk dat zowel landelijk als in de gemeente Groningen het aantal vsv-ers stijgt.

Vanaf maart hebben we te maken met de coronacrisis. Deze crisis heeft een grote impact op de jongeren die wij begeleiden. De jongeren lopen tegen veel problemen aan: weinig structuur, moeite met discipline en zelfstandig leren, onrustige thuissituatie, geen stageplaats, verlies van de bijbaan, somberheid, verveling etcetera.

De verwachting is dat corona van invloed zal zijn op het aantal voortijdig schoolverlaters. We maken ons zorgen over de gevolgen van de crisis voor de jongeren en zetten alles wat mogelijk is in om met de jongeren in contact te komen en te blijven. Dit doen we online waar dat kan, maar ook fysiek als dat nodig is. Samen met de jongeren, het onderwijs en de ketenpartners zoeken we oplossingen voor de problemen die jongeren tegenkomen en helpen we hen bij het maken van keuzes op het gebied van opleiding, werk en zorg of een combinatie daarvan.

Het RMC is landelijk onderverdeeld in 40 regio's. De gemeente Groningen is de contactgemeente van RMC regio Centraal en Westelijk Groningen. Onze regio bestaat uit de gemeente Groningen, de gemeente Westerkwartier en de gemeente Midden-Groningen.

Gemeenten en scholen in de RMC regio hebben de wettelijke taak elke vier jaar een regionaal programma op te stellen en uit te voeren om voortijdig schoolverlaten van jongeren tussen de 12 en 23 jaar tegen te gaan. Het nieuwe regionale programma is in schooljaar 2020-2021 van start gegaan.

Het hoofddoel van het regionale programma is er voor te zorgen dat iedere jongere op school zit of werkt, en waar nodig zorg ontvangt. Daarnaast is het de opdracht om maatregelen in te zetten op één of meerdere van onderstaande doelstellingen:

- het verlagen van het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in de regio;

- het vergroten van het aantal voortijdig schoolverlaters dat een jaar later terug naar school gaat;
- het vergroten van het aantal voortijdig schoolverlaters dat een jaar later aan het werk is;
- het monitoren en ondersteunen van jongeren vanuit het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs of de entreeopleiding die met een getuigschrift of diploma uitstromen richting werk.

Preventie vinden we erg belangrijk, we willen uiteraard voorkomen dat jongeren uitvallen. We plegen vanuit het RMC dan ook veel inzet in het onderwijs. De trajectbegeleiders uit de vier RMC regio's van de arbeidsmarktregio (provincie Groningen en RMC regio Noord-Midden Drenthe), zijn wekelijks een aantal uren op de 22 MBO locaties aanwezig. Zij geven voorlichting aan de teams en aan de studenten en spreken met de jongeren die verzuimen. Hierbij wordt er intensief samengewerkt met de docenten en de mentoren. In de coronacrisis veranderde het RMC preventiewerk uiteraard van aard. Vanuit de thuiswerkplek probeerden de trajectbegeleiders de school en de leerlingen zo goed mogelijk terzijde te staan.

Naast de jongeren die in schooljaar 2019-2020 zijn uitgevallen, houden we ons ook intensief bezig met de jongeren die al voor dit schooljaar uitgevallen zijn; de zgn. oud vsv-ers. We bieden individueel maatwerk passend bij de ondersteuningsbehoefte van de jongere. We maken ook gebruik van een ruim aanbod van succesvolle trajecten; Binn'stad en "Wat wil je nou" zijn hier voorbeelden van.

De RMC trajectbegeleiders hebben intensief contact met de collega's van Werk- en Inkomen en stemmen goed af wie de regie heeft en op wie de jongere terug kan vallen voor ondersteuning.

Per 1 januari 2019 is de wet "regionale samenwerking vsv en jongeren in een kwetsbare positie" in werking getreden. De wet beoogt dat alle jongeren van 12 tot 23 jaar zonder startkwalificatie optimaal worden ondersteund bij het vinden van een passende plek, dankzij een sluitend netwerk van partijen uit onderwijs, gemeenten, zorg en werk. Jongeren in een kwetsbare positie worden door OCW gedefinieerd als jongeren die onderwijs volgen in het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, vmbo basisberoepsgerichte leerweg en de entreeopleiding (mbo niveau 1).

We hebben een monitor ingericht voor deze doelgroep. Ons uitgangspunt hierbij is dat we alle jongeren in een kwetsbare positie in beeld hebben en in beeld houden om tijdig problemen te signaleren.

We streven naar een sluitende aanpak. Alle begeleiding, trajecten en projecten zijn erop gericht om jongeren op school te houden, terug te leiden naar onderwijs of een passend alternatief te bieden. In deze coronacrisis is dit uiteraard een extra grote uitdaging maar door de goede samenwerking die het RMC heeft met het onderwijs en andere interne en externe partners houden we de jongeren zo goed mogelijk in beeld.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.